Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 22ας Ιουνίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Έκτη οδηγία 77/388/ΕΟΚ — Φόρος προστιθέμενης αξίας — Άρθρο 2, σημείο 1 — Παροχές υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας — Έννοια — Δημόσια ραδιοφωνία — Χρηματοδότηση μέσω υποχρεωτικών διά νόμου επιβαλλομένων τελών»

Στην υπόθεση C-11/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, την οποία υπέβαλε το Nejvyšší správní soud (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Τσεχική Δημοκρατία) με απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Ιανουαρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Odvolací finanční ředitelství

κατά

Český rozhlas

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από την R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, και τους J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund, S. Rodin και E. Regan, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: I. Illéssy, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 17ης Δεκεμβρίου 2015,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Odvolací finanční ředitelství, εκπροσωπούμενη από την E. Nedorostková,

— η Český rozhlas, εκπροσωπούμενη από τον P. Orct, advokát,

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Vláčil, Z. Petz και T. Müller,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Κ. Γεωργιάδη και την Α. Δημητρακοπούλου,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη V. Kaye, επικουρούμενη από τον P. Mantle, barrister,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις L. Lozano Palacios και Z. Malůšková,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Μαρτίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 1, στο εξής: έκτη οδηγία).

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Odvolací finanční ředitelství (δευτεροβάθμια διεύθυνση δημοσίων οικονομικών, στο εξής: ΔΟΥ), πρώην Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu (διεύθυνση δημοσίων οικονομικών για τον Δήμο Πράγας, Τσεχική Δημοκρατία), και της Český rozhlas (Τσεχική Ραδιοφωνία) σχετικά με τον φόρο προστιθέμενης αξίας (στο εξής: ΦΠΑ) στον οποίο υπήχθη η δεύτερη στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της δημόσιας ραδιοφωνίας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Το άρθρο 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Στον [ΦΠΑ] υπόκεινται:

1. Οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο εσωτερικό της χώρας υπό υποκειμένου στον φόρο, που ενεργεί υπό την ιδιότητά του αυτήν».

4 Το άρθρο 13, Α, παράγραφος 1, στοιχείο ιζ', της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Α. *Απαλλαγές ορισμένων δραστηριοτήτων γενικού συμφέροντος*

1. Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα Κράτη μέλη απαλλάσσουν, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή και απλή εφαρμογή των προβλεπομένων κατωτέρω απαλλαγών και να αποτρέπεται ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και κατάχρηση:

[...]

ιζ) τις δραστηριότητες δημόσιων οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης, εκτός από αυτές που έχουν εμπορικό χαρακτήρα.»

Το τσεχικό δίκαιο

5 Δυνάμει του άρθρου 1 του νόμου 484/1991 περί της Český rozhlas, ως είχε κατά τον χρόνο της υποθέσεως της κύριας δίκης, ιδρύεται εταιρία ραδιοφωνίας, ήτοι η Český rozhlas, με έδρα την Πράγα (Τσεχική Δημοκρατία). Κατά τη διάταξη αυτή, η Český rozhlas είναι νομικό πρόσωπο το οποίο διαχειρίζεται τα ίδια περιουσιακά του στοιχεία, αποκτά δικαιώματα και αναλαμβάνει ίδιες δεσμεύσεις.

6 Το άρθρο 10 του ως άνω νόμου προβλέπει ότι οι πηγές χρηματοδοτήσεως της Český rozhlas είναι ιδίως τα ραδιοφωνικά τέλη τα οποία εισπράττονται δυνάμει ειδικής νομοθεσίας και τα εισοδήματα τα οποία προέρχονται από τις ίδιες οικονομικές της δραστηριότητες.

7 Κατά το άρθρο 1 του νόμου 348/2005 περί ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών τελών, ως είχε κατά τον χρόνο της υποθέσεως της κύριας δίκης, σκοπός των ραδιοφωνικών τελών ήταν η χρηματοδότηση της παρεχόμενης από την Český rozhlas δημόσιας υπηρεσίας.

8 Βάσει του άρθρου 2 του ως άνω νόμου, τα ραδιοφωνικά τέλη καταβάλλονται με βάση την κατοχή τεχνικού εξοπλισμού ο οποίος μπορεί να αναπαραγάγει ατομικώς ανά πάσα στιγμή ραδιοφωνική εκπομπή ανεξαρτήτως του τύπου λήψεως (στο εξής: ραδιοφωνικός δέκτης), περιλαμβανομένης και της περιπτώσεως κατοχής τέτοιου εξοπλισμού για άλλους σκοπούς.

9 Κατά το άρθρο 3 του ως άνω νόμου, υπόχρεο για την καταβολή των ραδιοφωνικών τελών είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι κύριος ραδιοφωνικού δέκτη ή το πρόσωπο το οποίο, χωρίς να είναι κύριος ραδιοφωνικού δέκτη, κατέχει ή χρησιμοποιεί ραδιοφωνικό δέκτη, βάσει άλλης νόμιμης αιτίας, για διάστημα τουλάχιστον ενός μηνός.

10 Το άρθρο 7 του ίδιου νόμου ορίζει ότι ο υπόχρεος καταβάλλει τα ραδιοφωνικά τέλη στον αναφερόμενο στον νόμο ραδιοφωνικό οργανισμό, είτε ευθέως είτε μέσω αντιπροσώπου του.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

11 Η Český rozhlas είναι νομικό πρόσωπο το οποίο έχει συσταθεί με νόμο και του οποίου κύρια δραστηριότητα είναι η δημόσια μετάδοση ραδιοφωνικών προγραμμάτων.

12 Με συμπληρωματικές φορολογικές δηλώσεις για την περίοδο από τον Μάρτιο έως τον Δεκέμβριο του 2006, η Český rozhlas αύξησε το ποσόν το οποίο είχε δικαίωμα να εκπέσει από τον ΦΠΑ, αποκλείοντας από τον υπολογισμό του συντελεστή που χρησιμοποίησε για την έκπτωση του ΦΠΑ τις υπηρεσίες που αντιστοιχούσαν στα ραδιοφωνικά τέλη που είχε εισπράξει, τις οποίες είχε δηλώσει αρχικώς ως υπηρεσίες εξαιρούμενες από τον ΦΠΑ χωρίς δικαίωμα εκπτώσεώς του. Ως προς τα τέλη αυτά, η Český rozhlas υποστήριξε ότι δεν αποτελούσαν αμοιβή για τις υπηρεσίες δημόσιας ραδιοφωνικής μεταδόσεως που παρέχει.

13 Με δέκα συμπληρωματικές πράξεις επιβολής φόρου σχετικά με τον ΦΠΑ τον οποίο όφειλε η Český rozhlas για την ως άνω περίοδο, η Finanční úřad pro Prahu 10 (10ο Γραφείο δημοσίων οικονομικών για τον Δήμο Πράγας, Τσεχική Δημοκρατία) αρνήθηκε την απαλλαγή των ως άνω παροχών από τον ΦΠΑ.

14 Η Český rozhlas κατέθεσε ενδικοφανή προσφυγή κατά των ως άνω συμπληρωματικών πράξεων επιβολής φόρου.

15 Δεδομένου ότι η εν λόγω ενδικοφανής προσφυγή απορρίφθηκε με δέκα αποφάσεις της ΔΟΥ, η Český rozhlas προσέφυγε κατά των αποφάσεων αυτών ενώπιον του Městský soud v Praze (περιφερειακό δικαστήριο Πράγας, Τσεχική Δημοκρατία).

16 Με απόφαση της 6ης Ιουνίου 2014, το Městský soud v Praze (περιφερειακό δικαστήριο Πράγας) ακύρωσε τις ως άνω αποφάσεις και ανέπεμψε την υπόθεση στη ΔΟΥ.

17 Η ΔΟΥ άσκησε αναίρεση κατ' αυτής της αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Nejvyšší správní soud (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Μπορεί η δημόσια ραδιοφωνία, η οποία χρηματοδοτείται μέσω υποχρεωτικών διά νόμου επιβαλλομένων τελών με βάση την κυριότητα, την κατοχή ή το δικαίωμα χρήσεως ραδιοφωνικού δέκτη για άλλη νόμιμη αιτία, να θεωρηθεί "παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας" υπό την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας, απαλλασσόμενη από τον [ΦΠΑ] σύμφωνα με το άρθρο 13, Α, παράγραφος 1, στοιχείο ιζ', της ως άνω οδηγίας, ή, αντιθέτως, συνιστά μη οικονομική δραστηριότητα μη υποκείμενη στον ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 2 της έκτης οδηγίας και για την οποία, ως εκ τούτου, δεν ισχύει η απαλλαγή από τον ΦΠΑ η οποία προβλέπεται στο άρθρο 13, Α, παράγραφος 1, στοιχείο ιζ', της εν λόγω οδηγίας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

19 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας έχει την έννοια ότι δραστηριότητα δημόσιας ραδιοφωνίας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία χρηματοδοτείται μέσω υποχρεωτικών διά νόμου επιβαλλομένων τελών τα οποία καταβάλλονται από τα πρόσωπα που έχουν στην κυριότητά τους ή κατέχουν ραδιοφωνικό δέκτη, η δε ως άνω δραστηριότητα ασκείται από εταιρία ραδιοφωνίας συσταθείσα με νόμο, συνιστά παροχή υπηρεσιών «εξ επαχθούς αιτίας», υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, αλλά απαλλασσόμενη του ΦΠΑ δυνάμει του άρθρου 13, Α, παράγραφος 1, στοιχείο ιζ', της ίδιας οδηγίας, ή εάν το εν λόγω άρθρο έχει την έννοια ότι τέτοια δραστηριότητα δεν συνιστά δραστηριότητα υποκείμενη στον ΦΠΑ και εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.

20 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο του συστήματος ΦΠΑ, οι φορολογητέες πράξεις προϋποθέτουν την ύπαρξη εμπορικής πράξεως μεταξύ των μερών συνεπαγομένης καθορισμό τιμής ή ανταλλάγματος. Κατά συνέπεια, όταν η δραστηριότητα του παρέχοντος υπηρεσίες συνίσταται αποκλειστικώς στην άνευ αμέσου ανταλλάγματος παροχή υπηρεσιών, δεν υπάρχει βάση για την επιβολή φορολογίας και, επομένως, η παροχή των υπηρεσιών αυτών δεν υπόκειται στον ΦΠΑ (βλ. αποφάσεις της 3ης Μαρτίου 1994, Tolsma, C-16/93, EU:C:1994:80, σκέψη 12, της 29ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Φινλανδίας, C-246/08, EU:C:2009:671, σκέψη 43, και της 27ης Οκτωβρίου 2011, GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, σκέψη 17).

21 Επομένως, μια παροχή υπηρεσιών πραγματοποιείται «εξ επαχθούς αιτίας», κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας ΦΠΑ, και επομένως είναι φορολογητέα, μόνον αν υφίσταται μεταξύ του παρέχοντος την υπηρεσία και του λήπτη αυτής έννομη σχέση στο πλαίσιο της οποίας ανταλλάσσονται αμοιβαίως παροχές, η δε αμοιβή που λαμβάνει ο παρέχων την υπηρεσία συνιστά την πραγματική αντιπαροχή της υπηρεσίας που παρέχεται στον λήπτη (βλ. αποφάσεις της 3ης Μαρτίου 1994, Tolsma, C-16/93, EU:C:1994:80, σκέψη 14, της 29ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Φινλανδίας, C-246/08, EU:C:2009:671, σκέψη 44, και της 27ης Οκτωβρίου 2011, GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, σκέψη 18).

22 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως αποφανθεί ότι η κατά το άρθρο 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας έννοια της «παροχής υπηρεσιών που πραγματοποιείται εξ επαχθούς αιτίας» προϋποθέτει την ύπαρξη άμεσης σχέσεως μεταξύ της παρεχόμενης υπηρεσίας και της λαμβανόμενης αντιπαροχής (βλ. αποφάσεις της 5ης Φεβρουαρίου 1981, Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats, 154/80, EU:C:1981:38, σκέψη 12, της 8ης Μαρτίου 1988, Apple and Pear Development Council,

102/86, EU:C:1988:120, σκέψη 12, της 3ης Μαρτίου 1994, Tolsma, C-16/93, EU:C:1994:80, σκέψη 13, της 29ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Φινλανδίας, C-246/08, EU:C:2009:671, σκέψη 45, και της 27ης Οκτωβρίου 2011, GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, σκέψη 19).

23 Όσον αφορά την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης υπηρεσία δημόσιας ραδιοφωνίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν υφίσταται έννομη σχέση μεταξύ της Český rozhlas και των προσώπων τα οποία είναι υπόχρεα προς καταβολή των ραδιοφωνικών τελών, στο πλαίσιο της οποίας θα ανταλλάσσονταν αμοιβαίως παροχές, ούτε άμεσος σύνδεσμος μεταξύ της υπηρεσίας δημόσιας ραδιοφωνίας και των εν λόγω τελών.

24 Πράγματι, στο πλαίσιο της παροχής της εν λόγω υπηρεσίας, η Český rozhlas και τα ανωτέρω πρόσωπα δεν συνδέονται βάσει συμβατικής σχέσεως ή πράξεως περιλαμβάνουσας καθορισμό αντιτίμου, ούτε έχουν αναλάβει ο ένας έναντι του άλλου οιαδήποτε νομική δέσμευση με ελεύθερη συναίνεση.

25 Εξάλλου, η υποχρέωση καταβολής των ραδιοφωνικών τελών δεν απορρέει από την παροχή υπηρεσίας για την οποία θα αποτελούσε το άμεσο αντάλλαγμα, δεδομένου ότι η εν λόγω υποχρέωση συνδέεται όχι προς τη χρήση της υπηρεσίας δημόσιας ραδιοφωνίας την οποία παρέχει η Český rozhlas από τα πρόσωπα που υποχρεούνται να καταβάλλουν τα τέλη, αλλ' αποκλειστικώς προς την κατοχή ραδιοφωνικού δέκτη, και τούτο ανεξαρτήτως της πραγματικής χρήσεώς του.

26 Επομένως, τα ως άνω τέλη υποχρεούνται να καταβάλλουν τα πρόσωπα τα οποία κατέχουν ραδιοφωνικό δέκτη, περιλαμβανομένων και εκείνων τα οποία χρησιμοποιούν τον εν λόγω δέκτη αποκλειστικώς για την ακρόαση ραδιοφωνικών προγραμμάτων που εκπέμπουν ραδιοφωνικοί σταθμοί άλλοι από την Český rozhla, όπως εμπορικά ραδιοφωνικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από άλλες πηγές και όχι μέσω των τελών, για την ανάγνωση ψηφιακών δίσκων ή άλλων ψηφιακών μέσων, ή για άλλες συνήθεις λειτουργίες του εξοπλισμού λήψεως και αναπαραγωγής ραδιοφωνικών εκπομπών.

27 Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι η πρόσβαση στην υπηρεσία δημόσιας ραδιοφωνίας την οποία παρέχει η Český rozhlas είναι ελεύθερη και ότι ουδόλως προϋποθέτει την καταβολή ραδιοφωνικών τελών.

28 Ως εκ τούτου, η παροχή υπηρεσίας δημόσιας ραδιοφωνίας με τα χαρακτηριστικά της επίμαχης στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν συνιστά παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιείται «εξ επαχθούς αιτίας», υπό την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας.

29 Η επιχειρηματολογία της Τσεχικής Κυβερνήσεως, κατά την οποία η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης περίπτωση χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη τριγωνικής έννομης σχέσεως, στο πλαίσιο της οποίας το Τσεχικό Δημόσιο αναθέτει στην Český rozhlas αποστολή γενικού συμφέροντος, συνιστάμενη στην παροχή υπηρεσίας δημόσιας ραδιοφωνίας, εξασφαλίζοντάς της αμοιβή υπό τη μορφή υποχρεωτικών τελών τα οποία επιβάλλονται με νόμο στους αποδέκτες αυτής της υπηρεσίας, δεν δύναται να ανατρέψει αυτή την ερμηνεία.

30 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, ακόμα κι αν υποτεθεί ότι όντως υφίσταται τέτοια τριγωνική έννομη σχέση, όχι μόνο, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 23 της παρούσας αποφάσεως, δεν υφίσταται άμεσος σύνδεσμος μεταξύ της υπηρεσίας δημόσιας ραδιοφωνίας που παρέχει η Český rozhlas και των ως άνω τελών, αλλά, επιπλέον, όπως προκύπτει από τα χαρακτηριστικά των τελών αυτών όπως περιγράφηκαν στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, αυτά δεν συνιστούν την καταβολή αντιτίμου για την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας.

31 Το ίδιο ισχύει και για το επιχείρημα της Τσεχικής Κυβερνήσεως ότι η απαλλαγή η οποία προβλέπεται στο άρθρο 13, Α, παράγραφος 1, στοιχείο ιζ', της έκτης οδηγίας έχει νόημα μόνον εάν θεωρηθεί ότι δραστηριότητες δημόσιας ραδιοφωνίας όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτής της οδηγίας.

32 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, αφενός, καίτοι η διάταξη αυτή προβλέπει την απαλλαγή των «δραστηριοτήτων δημόσιων οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης, εκτός από αυτές που έχουν εμπορικό χαρακτήρα», εντούτοις η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται μόνον υπό την προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες αυτές «υπόκεινται στον ΦΠΑ» υπό την έννοια του άρθρου 2, της έκτης οδηγίας και, αφετέρου, ότι δεν μπορεί η διάταξη αυτή να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 2 της οδηγίας αυτής.

33 Τέλος, όσον αφορά τον παραλληλισμό στον οποίο προέβη το αιτούν δικαστήριο μεταξύ της επίμαχης στην κύρια δίκη περιπτώσεως προς εκείνη της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, Le Rayon d'Or (C-151/13, EU:C:2014:185), πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι περιπτώσεις αυτές δεν είναι συγκρίσιμες.

34 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι σε εκείνη την απόφαση, η οποία αφορούσε το εάν υπόκειται σε φόρο το «επίδομα περιθάλψεως» το οποίο εχορηγείτο σε ξενώνες μη αυτοεξυπηρετούμενων ηλικιωμένων ατόμων από εθνικό ταμείο ασφαλίσεως υγείας για την παροχή υπηρεσιών περιθάλψεως στα εν λόγω πρόσωπα, το Δικαστήριο έκρινε ότι υφίστατο άμεσος σύνδεσμος μεταξύ των ως άνω υπηρεσιών που παρείχαν οι ανωτέρω ξενώνες και του λαμβανομένου ανταλλάγματος, ήτοι του «επιδόματος περιθάλψεως», με αποτέλεσμα τέτοια κατ' αποκοπήν καταβολή να αποτελεί το αντάλλαγμα για την παροχή περιθάλψεως εξ επαχθούς αιτίας στην οποία προέβαιναν οι ως άνω ξενώνες στους εκεί διαμένοντες, με αποτέλεσμα να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ.

35 Εντούτοις, στην υπόθεση της κύριας δίκης, όχι μόνον δεν υφίσταται τέτοιος σύνδεσμος μεταξύ των ραδιοφωνικών τελών και της υπηρεσίας δημόσιας ραδιοφωνίας την οποία παρέχει η Český rozhlas, αλλά, όπως ήδη επισημάνθηκε, η καταβολή αυτών των τελών δεν εντάσσεται στο πλαίσιο έννομης σχέσεως περιλαμβάνουσας αμοιβαία ανταλλαγή παροχών, αλλά στο πλαίσιο της εκπληρώσεως εκ του νόμου υποχρεώσεως.

36 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας έχει την έννοια ότι δραστηριότητα δημόσιας ραδιοφωνίας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία χρηματοδοτείται μέσω υποχρεωτικών διά νόμου επιβαλλομένων τελών τα οποία καταβάλλονται από πρόσωπα τα οποία έχουν στην κυριότητά τους ή στην κατοχή τους ραδιοφωνικό δέκτη, ασκείται δε από εταιρία ραδιοφωνίας συσταθείσα με νόμο, δεν συνιστά παροχή υπηρεσιών «εξ επαχθούς αιτίας» υπό την έννοια της διατάξεως αυτής και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

37 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, έχει την έννοια ότι δραστηριότητα δημόσιας ραδιοφωνίας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία χρηματοδοτείται μέσω υποχρεωτικών διά νόμου επιβαλλομένων τελών τα οποία καταβάλλονται από πρόσωπα τα οποία έχουν στην κυριότητά τους ή στην κατοχή τους ραδιοφωνικό δέκτη, ασκείται δε από εταιρία ραδιοφωνίας συσταθείσα με νόμο, δεν συνιστά παροχή υπηρεσιών «εξ επαχθούς αιτίας» υπό την έννοια της διατάξεως αυτής και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.

(υπογραφές)